

Inuolucrum
disiectum.

dam efformans. Caterum reliquum inuolucrum corpus nihil prorsus transmittens conti-
nuum est, & sibi undecumque, praterquam in forma, quae ex basi, uti diximus, in obtusum mu-
cronem tendit, respondens. Basis haec summo apice paulo altius quam thoracis uertebrae cor-
pore locatur, huic non penitus, sed duntaxat regione incumbens. Basis enim media est inter
pectoris os & quartam quintamque thoracis uertebras, aequaliter ab utrisque pectoris dico osse &
uertebris, distans. Item basis quoque a dextris sinistris quoque costis pariter remota pendet. In pro-
gressu uero descensuque inuolucrum situs uariatur, ac alijs quidem animalibus longiori pectoris os-
se quam homines donatis, inuolucrum id a dextris ac sinistris pariter seiunctum deorsum ten-
dit, sensim in anteriora porrectum, adeo ut iam basis posterior, aut si animal resupinum intelle-
xeris, humilior ipso mucrone conspiciatur. In homine autem cui anterior thoracis partem rerum
Opifex breuiore largitur, inuolucrum decliue ac anteriorum sinistrorsumque adeo protenditur,
ut mucro magis deorsum quodammodo pertingat, quam pectoris ossis pars, cui superior maxi-
meque antiqua septi transversa pars adnascitur: dein in sinistram adeo pertinet, ut dextrum mu-
cronis latus uix thoracis medium attingat. In anteriora quoque adeo mucro procedit, ut sini-
strum pectoris ossis latus, quaeque huic coartulantur cartilagine, contingat. Atque hoc in-
uolucrum in se intersepientes membranae amplexantur, secundum ipsius formam in latera ex-
tuberantes. Porro hoc inuolucrum substantia constat membranae, atque in similiarum par-
tium numerum cum reliquis membranis reponenda, nullis enim fibris intertexta, sed simplex
est membrana, utcumque crassa, & admodum dura, cavitatemque constituens, in qua cor facile
dilatare constringique queat. In se enim cor continet nulla prorsus portuicula illi conatum, sed
aequaliter ab illo undique, uti superius commemorabatur, distans. Cautas haec laevis omnino est,
tenui quodam humore oblita, ac adipe penitus omni destituta. Exterior quoque inuolucrum super-
ficies omni adipe uacat. Quamquam secus arbitratu sit Aristoteles, cordis inuolucrum pingue ef-
se asserens: intersepientibus membranis forte delusus, quae huic inuolucro obnatæ præpingues,
ac potissimum in hominibus, uisuntur. Caterum exterior haec inuolucrum superficies propter fi-
brosos nexos, ut membranae inuicem conatae, aspera cernitur. Inuolucrum enim lateribus intersepien-
tes membranae quodammodo orbiculatim obnascuntur. Anteriori parti, cui illae membranae non ob-
nascuntur, fibrae membranae earum membranae cavitatem implentium cordis inuolucro adna-
sunt. Posterior pars uniuersa intersepientes quoque membranas habet conatas. Caterum uniuersum
mucro, & dextri lateris inuolucrum egregia portio septi transversa neruo circulo ad latus sinistru
ualidissimè, amploque admodum spacio conascitur, quod hominibus est peculiare. Similis quip-
pe & canibus & porcis a septo multum distat: tantum abest, ut ipsi magna sui portione inuolu-
crum conacteretur, adeo sanè ut & hinc luce clarius constet, Galenum hominis uiscera aut osci-
tater, aut neutriusque spectasse, simiasque & canes nobis descripsisse. Verum & homini adhuc priuatim
anterior mucronis pars tunicae costas succingenti fibrosis nexibus haeret, ea parte qua sinistri
lateris sextae & septimae costarum cartilagine pectoris ossi coarctantur, sed & is inuolucrum nexus
inter thoracem interdiuidentes membranas perficitur: nullibi enim ex illarum medio inuolu-
crum cordis excedit, neque pulmonem ulla ex parte nisi illarum interuentu contingit. Hoc nul-
las arterias in se disperfas exigit, neque etiam uenas, nisi perquam tenuissimas ab illis ferè exortas,
quae intersepientibus membranis tanquam in omentum deriuantur. quum enim cauam transmittit,
ab illa uix aliquid mutuatur: quae autem septo in hominibus conascitur, communia cum septo
uasa sibi uendicat. Neros quoque adipiscitur nimis quam obscuros, ac ab illis pronatos, a qui-
bus recurrentes nerui iam pullularunt. Quod uero membraneum hoc cordis inuolucrum cor-
di id sit quod dicitur, omnibus conspiciendum esse arbitror: quum instar domus & arculae cuius-
dam ac thecae cor luculentissimè amplecti, ac intersepientium membranae beneficio sustinere ui-
deatur. Præterea ut leuius esset, & durius, ex ualida extrui membrana, neminem quoque ambigere
putauerim. Caterum an hominibus secundum naturam se habentibus inuolucrum id aqua contineat,
quae serosi humoris modo in ipsius cavitatem inter dissecandum reposita obseruamus, mihi non ad-
modum perspectum est. Quamuis nullam sanè humani cordis sectionem unquam aggressus sim, in qua non
multa eiusmodi aquae quantitate repererim: quocumque etiam mortis genere siue paulo, siue multo
ante homo interisset, etiam si adhuc maiorem copiam in mulieribus quam uiris animaduertierim: nisi
illi natura admodum fuissent humida. Quinetiam ferè minus in nuper mortuis adinueni, quam
in his a quorum sectione diutius temperassem. Is cui Bononiae cor uitro eximi spectauimus, a-
quam etiam in inuolucro continere uidebatur: uerum id non admodum commodè, utcumque
etiam nos tragædia adiungeremus, expèdere licuit. Patavij huius aquae intus cupidi, pullans
adhuc cor cum pulmone reliquisque uisceribus ilico atque exemptum erat, in proximam pharmaco-
polae officinam deferri curauimus, ac in inuolucro aquam nonnullam reperimus. Canes uiui
caui-

Inuolucrum
disiectum.

Superficies
cor in
uolucrum.

Quibus uasis
ac neruis inuolu-
crum impli-
etur.

Inuolucrum
suis, & costru-
ctionis ratio.

Cuiusmodi a-
qua in inuolu-
cro obserue-
tur.

cavitatem inuolucrum & cordis superficiem humectas habent, at in his nulla aqua obseruatur
quantitas, ut sanè in mortuis quantumuis etiam exigua semper, perinde ac in porcis occurrat,
quibus tamen in uiua sectione aqua asseruata uidetur. Adeo ut de uiuorum aqua nihil asserere
uelim, uerum nullam penitus in illis contineri (ut hodie omnes ex spiritu in aquam post mor-
tem conuerso, hanc in mortuis reperiri contendentes affirmant) salum esse noui. Quandoqui-
dem (ut saepe antea monuimus) membranae nullis partibus connatae, neque inuicem haerentes
perpetuo madidae apparet, ut oculi palpebrarumque interior superficies. Ad hunc quoque modum
ubi membranae cerebrum inuestientes mutuo internuntur, & interna costas succingentis mem-
branae, & peritonaei superficies, ac iecoris quoque & intestinorum, reliquarumque partium inui-
cem tantum accumbentium, non uero connatarum superficies madorem semper commonstrat.
Nunc autem cor in continuo uersans motu, neque dum uiuit animal unquam uel momento quie-
scens, calidissimum uiscus merito censetur, cur minus non madorem duntaxat, ut reliqua omnia,
sed & aquam a Natura ipsi priuatim eiusdem usus gratia largita nanciscetur. Praecipue quum in
humidioris temperiei uiris ac mulieribus copiosiore aquam, quam in siccis calidisque, quibus plu-
res adesse spiritus constat, reperiamus: atque a phrenitide mortuo cerebri uentriculos sero solo humo-
re non nihil falso acrisque plenos obseruauerimus. Neque hic me mouet, quod quis unde haec aqua
calidissimo uisceri affundatur, interrogare possit: quum praeter adipem, quo humanum cor im-
primis scatur, madorem in reliquis nuper commemoratis sedibus animaduertamus, & in aquae
subter cutem specie, ab utero aeternum dicta, tantam aquae uim in peritonaei amplitudine, & etiam
in aquoso ramice, & interdum uiuentibus in thoracis amplitudine asseruari indies discamus. Pre-
terea aeternum tempore suspensum, ac in cruce, ut Gallis & nostratibus moris est, non procul a suburbijs
ad publicas uias relictis, paucis post suspensum diebus, ac si uel haec aqua distentia essent, in mira
molem intumescunt. Meminerim etiam in diebus canicularibus una die occisos canes, quibus cutem
deraxeram, & musculi alicuius motum examinaueram, negligentia non abiectos fuisse, & casu
in sole relictos, maximam serosae aquae uim in peritonaei cavitatem, & in thoracis amplitudine col-
legisse. Caterum nugaci hac disceptatione relictis, ad cor properemus, ne tandem in theologo-
rum quaestionem, qua de mysterijs plena Saluatoris nostri IESU CHRISTI aqua san-
ctissime pertractant, incidamus: ac diuini Ioannis uerissimum Euangelium, his nostris de solis ca-
lore in suspensis uirionibus, & carnificinis minimè miscamus.

DE CORDIS SITV ET FORMA.

Caput IX.

SITVM cordis in sua proportionem ostendit ultima figura tertij libri: dein prima &
secunda praesentis libri figura idem quoque ostendunt, quamuis in illis cor suo inuolucro inte-
dit, ac inter membranas thoracis cavitatem intersepientes continetur. Ac in prima quidem fi-
gura id ad L spectatur, in secunda autem ad inferius L & M, M. Porro cordis formam
ex quarta, quinta, & sexta figuris petere licet.

Fig. C.D.
Fig. E.G.
Fig. A.B.
Fig. E.G.
Fig. C.

Fig. D.
Fig. E.

Fig. F.

Fig. G.

Fig. H.

Fig. I.

Fig. J.

Fig. K.

Fig. L.

Fig. M.

CORDIS situm formamque ipsius enarratum modo inuolucrum com-
monstrat. Cor namque pyramidalis figurae uisitur, & nucis pineae non ad-
modum est ab simile: ex basi nimirum latiori in mucronem paulo quam
nucis pineae acutiorem sensim desinens: estque multo longius quam cras-
sius, quamquam in homine, quod ad externam superficiem attinet, non ae-
quale crassum secundum orbem, ut ceteris ferè animalibus, sit. Ipsius etenim
latitudo profunditatem non secus excedit, quam si quis cor in anteriori po-
teriorique sede non nihil depressum affirmaret. Atque id potissimum in dextra sede illi accidisse, dis-
secantibus obseruatur. Tota exterior superficies a basi ad mucronis usque extremum impen-
sè lae-
uis cernitur, nulli prorsus parti connata. Coronalis tamen uenae propages a cordis basi ad
mucronem usque cum coniugis suae arterijs excurrentes, sanguineque turgentes, paulo magis reli-
qua cor dis superficie extuberant, inaequalitatemque minimam efformant: quippe maxima sui cor-
poris portione in cordis substantiam imprimuntur, deinde & adeps etiam, quo humanum cor
plerumque abundat, aliquid inaequalitatis inducit. Basis propter uasorum egressus inaequalis ut-
cumque uisitur, dextrae enim ipsius sedi dextra auricula simul cum uena caua, & arteria uena
committitur, in sinistra autem sede laeuiam habet auriculam, & praeter arteriam uenalem, ma-
gnae quoque arteriae initium. Porro cordis auriculas, uasa, ut & ipsorum orificia & membranu-
las, cordisque uentriculos seorsim ordine persequemur, iam cordis situm subnexuri, de quo pro-
lixè

Cordis figura.

Fig. A.

Fig. B.

Fig. C.

Fig. D.

Fig. E.

Fig. F.

Fig. G.

Fig. H.

Fig. I.

Fig. J.

Fig. K.

Fig. L.

Fig. M.